

Průvodce zaváděním (terénní) sociální služby pro obce I. a II. typu

Mgr. Elvíra Patáková, MBA
Bc. Roman Brejška
PhDr. Hana Kaštan, MPH

GENERACE CARE Z.Ú.

Tato publikace byla podpořena za finanční pomoci Nadace EP Group, a to v rámci projektu k advokační činnosti v roce 2024–2025.

(www.nadaceepg.cz)

Facilitátorem projektu byla Asociace veřejně prospěšných organizací ČR, z. s.

(www.avpo.cz)

Záštitu poskytla APSS ČR.

(www.apsscr.cz)

Za konzultaci velmi děkujeme doc. Ing. Daně Martinovičové, Ph.D., MBA.
a Ing. Mgr. Aleně Řehořové, MBA, MSc.

Vydavatel: Generace Care, z.ú.

Průvodce zaváděním (terénní) sociální služby pro obce I. a II. typu / Mgr. Elvíra Patáková, MBA, Bc. Roman Brejška, PhDr. Hana Kaštan, MPH. -- 1. vydání. -- Brno : Generace Care, 2025

ISBN 978-80-11-07515-6 (brožováno)

ISBN 978-80-11-07516-3 (pdf)

Obsah

Úvod	4
1 Definice a cíle terénní pečovatelské služby	5
1.1 Jak vypadá pečovatelská služba v praxi	6
1.2 Náklady na pečovatelskou službu.....	6
1.3 Smysl pečovatelské služby	9
1.4 Formy poskytování sociálních služeb.....	10
2 Organizace sociálních služeb.....	13
2.1 Organizace pečovatelské služby.....	14
2.2 Plánování zavedení pečovatelské služby	15
3 Financování sociálních služeb.....	17
4 Jak může obec postupovat (modelový příklad).....	19
5 Rozsah a formy pečovatelské služby.....	21
6 Kontrola a hodnocení kvality (monitorování a vyhodnocování)	23
Závěr	25
Praktický checklist pro obec	28
Příloha č. 1.....	29
Příloha č. 2.....	32
Příloha č. 3.....	37

Jak číst tento dokument:

Tento průvodce je určen především starostům, zastupitelům a pracovníkům obcí I. a II. typu. Najdete zde praktické kroky, příklady i doporučení, jak začít s plánováním pečovatelské služby. Doporučujeme číst kapitolově, tj. od základní definice služby, přes financování až po praktický příklad zavedení. Pokud vás zajímá jen konkrétní oblast (např. financování), můžete přejít přímo na danou kapitolu.

Úvod

Tento průvodce slouží jako podpůrný materiál pro obce I. a II. typu, které chtějí zajistit terénní sociální službu, konkrétně pečovatelskou službu pro své občany. Nejedná se o odbornou publikaci, ale o praktický návod, který má obcím pomoci při plánování a realizaci těchto služeb. Cílem je podpořit malé obce, aby mohly zajistit důstojné a dostupné služby pro své občany.

Data uvedená v tomto průvodci vycházejí z našich praktických zkušeností a z dotazníkového šetření realizovaného mezi obcemi I. a II. typu. Výzkumný vzorek zahrnoval 266 obcí Jihomoravského kraje. Sběr dat probíhal od 17. 2. do 17. 3. 2025. Návratnost dotazníků dosáhla 33,5 %, u obcí, což umožnilo vyhodnotit potřeby a identifikovat klíčové problémy v oblasti terénních služeb (viz Příloha č. 1).

Získaná data byla analyzována s cílem využít je jako podklad pro advokační kampaň zaměřenou na zlepšení podmínek poskytování terénních sociálních služeb, dále pak s cílem získat informace o tom, jak obce I. a II. typu přemýšlejí o sociálních službách a jejich zavádění. Získaná data jsme pak využili jako podklad pro tvorbu tohoto průvodce.

V následujícím textu vás vezmeme na exkurzi do světa sociálních služeb, konkrétně se zaměříme na definici pečovatelské služby, její cíle, financování a organizaci. Zároveň ukážeme, jak se mohou obce aktivně zapojit do zajištění těchto služeb a tím přispět k dlouhodobé spokojenosti a kvalitě života svých obyvatel. Tato publikace je tedy nejen souhrnem dosavadních poznatků a analýz, ale také výzvou k akci a k zapojení všech zainteresovaných stran do procesu plánování terénních sociálních služeb. Věříme, že její obsah může posloužit jako cenný zdroj informací a inspirace pro všechny, kdo se podílejí na rozvoji a poskytování těchto důležitých služeb.

Tento průvodce si neklade za cíl popsat detailně vše, s čím se obce I. a II. typu mohou při plánování sociálních služeb potkat, neboť je tato problematika velmi složitá. Chceme však obcím umožnit náhled do celé problematiky a provést je tím, jak nad plánováním terénních sociálních služeb a zejména pečovatelských služeb přemýšlet.

1 Definice a cíle terénní pečovatelské služby

Pečovatelská služba je jedním z nejdůležitějších typů sociální péče, která je zaměřena na **pomoc osobám, jež již nejsou schopny zvládat běžné životní činnosti samy**. Klienty této služby mohou být **senioři, osoby se zdravotním postižením, osoby s chronickým onemocněním nebo rodiny s dětmi**, které se ocitly v nepříznivé sociální situaci a mají sníženou soběstačnost. Pečovatelská služba se tak zaměřuje na široké spektrum lidí, kteří potřebují pomoc a podporu při zvládání každodenního života. Jako specifickou kategorii zahrnuje i rodiny s dětmi, kterým může být tato služba rovněž poskytována.

Pečovatelská služba a její poskytování se řídí § 40 zákona č. 108/2006 Sb., o sociálních službách a jeho prováděcí vyhláškou č. 505/2006 Sb., v platném znění. Tento legislativní rámec stanovuje **pravidla a standardy, které musí každá registrovaná pečovatelská služba dodržovat**. Každou pečovatelskou službu byste měli najít v registru poskytovatelů sociálních služeb, který je dostupný online na webových stránkách Ministerstva práce a sociálních věcí¹. Tento registr poskytuje občanům jistotu, že registrované služby splňují požadované standardy kvality. Svoje seznamy poskytovatelů sociálních služeb mají také jednotlivé kraje. Jsou umístěny na jejich webových stránkách, kde je možné dohledat potřebné informace.

Udělená **registrace zavazuje organizace k dodržování kvality poskytované péče**, která je **pravidelně kontrolována** Ministerstvem práce a sociálních věcí (MPSV). Pokud byste nebyli spokojeni s kvalitou poskytované péče, máte možnost podat stížnost poskytovateli dané pečovatelské služby, nebo příslušnému krajskému úřadu dle sídla pečovatelské služby, popř. podnět na Inspekci sociálních služeb, což je specializovaný odbor MPSV. Tato inspekce zajišťuje dohled nad kvalitou a dodržováním pravidel registrovaných sociálních služeb.

Je důležité si uvědomit, že **pečovatelské služby, které nejsou registrované dle zákona o sociálních službách, podnikají v této oblasti neoprávněně a nemohou se nazývat pečovatelské služby**. U těchto neregistrovaných služeb nemáte žádnou garanci kontroly kvality ani úroveň poskytované péče. Proto se doporučuje obracet se pouze na registrované poskytovatele, kteří jsou pod dohledem a jejichž činnost je transparentní. Pečovatelská služba je tak důležitým nástrojem, který umožňuje lidem zůstat co nejdéle v domácím prostředí, a přitom získat potřebnou péči a podporu.

¹ 1. MPSV. Online. Dostupné z: <https://www.mpsv.cz/web/cz/registr-poskytovatelu-sluzeb>. [cit. 2025-06-18].

1.1 Jak vypadá pečovatelská služba v praxi

Pracovník v sociálních službách (dále jen PSS) **dochází přímo do domácnosti klienta a poskytuje mu individuální péči přizpůsobenou jeho konkrétním potřebám**. Tato pomoc zahrnuje **široké spektrum činností v péči o osobu**, od podpory s chodem domácnosti, jako je úklid, praní prádla a zajištění nákupů, **až po úkony osobního charakteru – například pomoc s osobní hygienou, podávání stravy a pití, doprovod na procházky, na úřady nebo k lékaři**. Dalšími důležitými pracovníky služby jsou sociální pracovník, vedoucí služby a další pracovníci, kteří službu vedou, příp. finančně zajišťují její provoz (ředitel, ekonom apod.).

Důležitou zásadou je, že služba **pomáhá pouze s těmi činnostmi, které klient již sám nezvládá**, nebo jej v těchto činnostech doplňuje. Pečovatelská služba nenahrazuje služby, které jsou běžně dostupné, například úklidové firmy nebo dodávku obědů. Také nenahrazuje činnosti, které mohou zajistit rodinní příslušníci, sousedé či jiné veřejně dostupné možnosti, pokud jsou tyto možnosti pro seniora dostupné. Tímto způsobem klienta podporuje, aby si co **nejdéle udržel své stávající schopnosti a zachoval si maximální míru soběstačnosti**. Zásadním přínosem této služby je rovněž **pomoc rodinným příslušníkům** nebo blízkým osobám, kteří se na péči podílejí. Tato péče totiž může být časově i psychicky velmi náročná, což někdy vede až k syndromu vyhoření či jiným problémům, jako je vzájemná averze nebo dokonce domácí násilí. Pečovatelská služba zde funguje jako odlehčovací nástroj, který pomáhá nejen klientovi samotnému, ale nepřímo i pečujícím osobám, které bývají označovány za tzv. druhotné klienty.

1.2 Náklady na pečovatelskou službu

Vyhláška č. 505/2006 Sb. stanovuje podmínky poskytování pečovatelské služby, včetně úhrady za jednotlivé úkony. Pečovatelská služba poskytuje podporu v rozsahu přizpůsobeném individuálním potřebám klientů, přičemž standardně zahrnuje péči do 80 hodin měsíčně. Úhrada za hodinu péče činí 165 Kč (platné za rok 2025). Pokud rozsah péče přesáhne 80 hodin měsíčně, úhrada za hodinu péče se snižuje na 145 Kč podle § 6 této vyhlášky. Vše se řídí vyhláškou a aktuálními předpisy, které zajišťují, že poskytovaná péče je dostupná a přizpůsobená potřebám klientů.

Ačkoli je úhrada za hodinu pečovatelské služby stanovena na 165 Kč pro péči do 80 hodin měsíčně a 145 Kč pro péči nad tento rozsah podle vyhlášky č. 505/2006 Sb., tato částka neodráží skutečné náklady na poskytnutou péči.

Skutečné náklady na poskytování pečovatelské služby v roce 2024 byly následující

- **Rozmezí nákladů**

Skutečné náklady se pohybovaly v rozmezí 500-800 Kč za hodinu, přičemž záleží na službě, kraji a dalších faktorech.

- **Celkové náklady**

Tento údaj zahrnuje veškeré náklady spojené s poskytováním služby, přepočtené na hodiny přímé péče.

- **Přímá péče**

Zahrnuje poskytování služeb přímo klientům, což obnáší podporu při každodenních činnostech, jako je osobní hygiena, podávání stravy, pomoc při pohybu a další činnosti zajišťující běžný chod domácnosti.

Mezi faktory ovlivňující náklady patří

- **Personální náklady**

Mzdy a benefity pro zaměstnance, kteří poskytují přímou péči.

- **Provozní náklady**

Náklady na provoz zařízení, dopravu, údržbu a administrativu.

- **Vybavení a materiály**

Zajištění potřebného vybavení a materiálů pro poskytování kvalitní péče, školení.

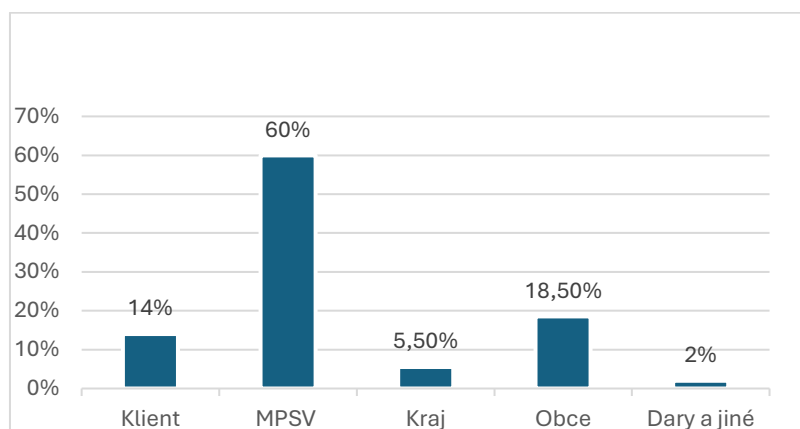
Tento rozdíl mezi úhradou a skutečnými náklady může znamenat, že poskytovatelé služeb musí hledat další zdroje financování, aby pokryli rozdíl, což může zahrnovat dotace, granty nebo příspěvky od obcí a dalších organizací. To také zdůrazňuje důležitost efektivního řízení a plánování rozpočtu, aby byla zajištěna udržitelnost a kvalita poskytované péče.

Skutečné náklady na hodinu pečovatelské služby jsou **výrazně vyšší** než cena účtovaná klientům.

Poskytovatelé služeb často **hospodaří s omezeným rozpočtem** a hledají způsoby, jak služby zajistit co nejefektivněji. Trend směřuje k **navyšování podílu úhrad od klientů**, ale značná část nákladů je stále dotována z veřejných zdrojů. Reálné náklady se mohou lišit v závislosti na efektivitě poskytovatele a místních podmínkách.

Je důležité si uvědomit, že ačkoli klienti platí jen část skutečných nákladů, poskytování kvalitní pečovatelské služby je finančně náročné a vyžaduje značnou podporu z veřejných zdrojů.

Příklad: 1 hodina přímé práce s klientem stojí službu 745 Kč, z toho je 14 % od klienta, 60 % z MPSV, 5,5 % z kraje, 18,5 % od obcí a 2 % jsou dary a jiné zdroje.

Důležitým prvkem pro sociální služby a klienta je příspěvek na péči (PnP), který poskytuje Úřad práce (od roku 2026 – Okresní správa sociálního zabezpečení). Je to příspěvek na péči, který náleží osobě, která se již o sebe nemůže ze zdravotních nebo sociálních důvodů. Z PnP se hradí různé sociální služby a poskytování péče např. rodinou.

Příspěvek na péči

Stupeň závislosti	Popis	Počet osob 65+
I.	lehká závislost	67 tis.
II.	středně těžká závislost	téměř 80 tis.
III.	těžká závislost	69 tis.
IV.	úplná závislost	téměř 38 tis.

Zdroj: MPSV – data z roku 2023

V následující tabulce uvádíme některé další ekonomické údaje týkající se pečovatelské služby, a to v letech 2013 až 2023.

Pečovatelská služba²
Home Care Service

Rok Year	Výdaje na službu celkem (v mil. Kč) <i>Total expenditure (in mil. CZK)</i>	Počet uživatelů Number of users	Průměrná roční úhrada od 1 uživatele služby (v Kč) <i>Average payment by a user per year (in CZK)</i>
2013	2 233	111 048	6 078
2014	2 317	109 962	6 484
2015	2 493	111 375	6 886
2016	2 633	106 673	7 436
2017	3 000	103 604	7 652
2018	3 474	103 312	7 739
2019	3 847	104 658	8 189
2020	4 412	100 418	8 529
2021	4 979	97 766	9 074
2022	4 923	95 011	10 558
2023	5 519	92 393	12 597

1.3 Smysl pečovatelské služby

Pečovatelská služba tak představuje **významný prvek sociální péče**, jehož cílem je nejen **podpora klientů v co největší soběstačnosti** a kvalitě života, ale také **zmírnění zátěže rodin**, které se o své blízké starají. Tato služba umožňuje lidem zůstat co nejdéle v jejich přirozeném prostředí, a přitom získat potřebnou péči a podporu.

Zajištění terénní služby přináší obcím řadu významných výhod:

- **Zvýšení kvality života občanů**

² Ministerstvo práce a sociálních věcí. Online. Dostupné z: <https://www.mpsv.cz/zakladni-ukazatele-z-oblasti-prace-a-socialniho-zabezpeceni-v-cr>. [cit. 2025-06-13].

Poskytování péče v domácím prostředí přispívá k vyšší spokojenosti a pohodlí klientů, což má pozitivní dopad na jejich celkovou kvalitu života.

- **Snížení nákladů na provoz sociálních služeb**

Terénní péče umožňuje občanům zůstat ve svém domácím prostředí, což je v některých případech finančně méně náročné než provozování pobytových zařízení, tj. domovy pro seniory³.

- **Prevence sociálního vyloučení**

Díky podpoře péče v domácím prostředí se zvyšuje šance, že občané zůstanou součástí místní komunity, což posiluje sociální vazby a předchází izolaci.

- **Podpora komunitního života**

Dostupnost pečovatelských služeb v obci přispívá k aktivnímu zapojení občanů do společenského dění a posiluje soudržnost komunity.

- **Efektivní využití zdrojů**

Spolupráce obcí na financování terénních služeb umožňuje sdílení nákladů a zajištění dostupnosti péče i v menších obcích.

Implementace terénní služby tedy nejen zlepšuje životní podmínky občanů, ale také přináší obcím ekonomické a sociální benefity.

1.4 Formy poskytování sociálních služeb

Sociální služby mohou být poskytovány v různých formách, které se liší způsobem a místem poskytování služeb. Pečovatelská služba je ideálním nástrojem pro tzv. kombinovanou nebo také sdílenou péči souběžně s péčí neformální.

V §33 zákona č. 108/2006 Sb., o sociálních službách jsou definovány tyto základní formy:

1. Terénní služby

Tyto služby jsou poskytovány přímo v přirozeném prostředí klienta, nejčastěji v jeho domácnosti. Pracovníci docházejí za klientem a pomáhají mu s každodenními činnostmi, např. osobní hygiena, úklid nebo nákupy. Příkladem je pečovatelská služba.

2. Ambulantní služby

³ APSSČR. Online. Dostupné z <https://www.apsscr.cz/media/a4-financovani-terenni-sluzby-2023-final.pdf>

Klient dochází nebo je dopravován do zařízení sociálních služeb, kde je mu poskytována potřebná pomoc. Tyto služby nezahrnují ubytování. Příkladem jsou denní stacionáře nebo centra denních služeb.

3. Pobytové služby

Klientům je poskytována péče spojená s ubytováním v zařízeních sociálních služeb. Tato forma je určena pro osoby, které potřebují nepřetržitou péči, kterou nelze v domácím prostředí zajistit. Příkladem jsou domovy pro seniory, domovy se zvláštním režimem nebo domovy pro osoby se zdravotním postižením.

Každá z těchto **forem je navržena tak, aby co nejlépe vyhovovala individuálním potřebám klientů** a podporovala jejich soběstačnost a integraci do společnosti.

Někteří lidé preferují zůstat ve svém vlastním prostředí, kde se cítí bezpečněji a pohodlněji, obklopeni známými věcmi a blízkými lidmi. Jiní mohou mít negativní zkušenosti s péčí v domovech, kde často chybí individuální přístup a kde je péče zaměřena na větší skupinu lidí.

Dalším důležitým prvkem jsou **odlehčovací služby**. Poskytované na přechodnou dobu, jejichž cílem je ulevit osobám pečujícím o seniory, osoby se zdravotním postižením nebo jiné závislé osoby. Tyto služby umožňují pečujícím osobám si odpočinout, načerpat nové síly nebo vyřídit osobní záležitosti, zatímco o jejich blízké je profesionálně postaráno. Odlehčovací služby mohou být poskytovány jak v domácím prostředí klienta, tak v rámci specializovaných zařízení.

Pečovatelská služba je službou, kdy PSS poskytuje klientům **péči v jejich přirozeném prostředí**. Tato individuální péče je přizpůsobena potřebám dané osoby a zahrnuje širokou škálu činností od pomoci s osobní hygienou, přípravou jídla, asistencí při podávání léků až po doprovod na úřady, k lékaři nebo na nákupy. PSS k uživateli vyjíždí obvykle ze sídla organizace, což je o něco méně časově hospodárné ve srovnání s péčí poskytovanou například v domovech, kde může jeden PSS pomoci dvěma nebo více osobám na stejném místě, např. spolubydlícím na jednom pokoji.

Základní demografické a socio-ekonomické ukazatele tvoří klíčový prvek pro analýzu a porozumění stavu a vývoje společnosti. Tyto ukazatele poskytují důležité informace o populaci, ekonomické aktivitě a životní úrovni obyvatelstva.

Ukazatel		Měrná jednotka		2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Počet obyvatel k 31. 12.		tis. osob		10 610	10 650	10 694	10 702	10 517	10 828	10 901
v tom ve věku	0-14			1 671	1 693	1 710	1 720	1 694	1 751	1 728
	15-64			6 899	6 870	6 852	6 824	6 654	6 869	6 936
	65+			2 040	2 087	2 132	2 158	2 169	2 208	2 237
Živě narození				114 405	114 036	112 231	110 200	111 793	99 834	91 149
Zemřelí				111 443	112 920	112 362	129 289	139 891	120 207	112 795
Naděje dožití při narození:		muži	roky	76,0	76,1	76,3	75,3	74,1	76,2	76,9
		ženy		81,9	81,9	82,1	81,4	80,5	82,0	82,8
Přirozený přírůstek obyvatelstva		osoby		2 962	1 116	-131	-19 089	-28 098	-20 373	-21 646
Migrační saldo				28 273	38 629	44 270	26 927	49 969	37 065	94 672
Celkový přírůstek obyvatelstva				31 235	39 745	44 139	7 838	21 871	16 692	73 026
Osoby ekonomicky aktivní		tis. osob		5 377	5 415	5 412	5 372	5 364	5 095	5 291

Pramen: ČSÚ,
MPSV

Source: CSZO, MoLSA

* data ČSÚ (k 30. 6. 2024)

2 Organizace sociálních služeb

Organizace sociálních služeb se řídí rámcem daným příslušnou legislativou, zejména zákonem č. 108/2006 Sb., o sociálních službách (dále jen zákon o sociálních službách), a souvisejícími prováděcími vyhláškami. Tento rámec určuje základní pravidla a směrnice, podle nichž jsou sociální služby poskytovány. Ministerstvo práce a sociálních věcí (MPSV) je klíčovým subjektem, který se spolupodílí na koordinaci a metodickém vedení v oblasti sociálních služeb.

Na regionální úrovni hraje klíčovou roli kraj. Každý kraj uplatňuje pro financování sociálních služeb vlastní metodiku a zodpovídá za zajištění jejich dostupnosti a koordinaci. Kraj rovněž odpovídá za tvorbu koncepce sociálních služeb a dlouhodobé plánování jejich rozsahu a počtu na svém území. Tento proces zahrnuje analýzu potřeb obyvatel, předpovědi budoucího vývoje a zajištění potřebných zdrojů pro financování a provoz těchto služeb. V této roli nejsou kraje samy, úzce spolupracují s **obcemi**, které se rovněž spolupodílejí na zajištění dostupnosti sociálních služeb na svém území.

Působnost při zajišťování sociálních služeb podle § 92 zákona o sociálních službách na úrovni obcí s rozšířenou působností (ORP)

Zákon o sociálních službách stanovuje rámec pro poskytování sociálních služeb v České republice a v **§ 92** specifikuje povinnosti a pravomoci obcí s rozšířenou působností (ORP) v oblasti zajišťování sociálních služeb. Tyto obce hrají klíčovou roli v koordinaci a poskytování těchto služeb pro své obyvatele.

Klíčové aspekty působnosti ORP při zajišťování sociálních služeb jsou následující

- **Koordinace a plánování**
Obce s rozšířenou působností jsou odpovědné za koordinaci poskytování sociálních služeb ve svém území. To zahrnuje vytváření střednědobých plánů rozvoje sociálních služeb, které reflektují potřeby obyvatel a zajišťují dostupnost a kvalitu služeb.
- **Poskytování informací**
ORP mají povinnost poskytovat občanům informace o dostupných sociálních službách, včetně podmínek jejich poskytování. To zahrnuje informace o typech služeb, poskytovatelích a možnostech financování.
- **Spolupráce s poskytovateli služeb**
Obce spolupracují s různými poskytovateli sociálních služeb, včetně neziskových organizací, církevních institucí a soukromých subjektů, aby zajistily širokou nabídku služeb pro různé cílové skupiny obyvatel.

- **Financování a podpora**

ORP mohou poskytovat finanční podporu poskytovatelům sociálních služeb formou dotací a grantů. Tato podpora je klíčová pro zajištění dostupnosti a udržitelnosti služeb.

- **Monitoring a hodnocení**

Obce s rozšířenou působností mají za úkol sledovat a vyhodnocovat kvalitu a efektivitu poskytovaných sociálních služeb. To zahrnuje sběr dat, analýzu potřeb obyvatel a zpětnou vazbu od uživatelů služeb.

- **Řešení krizových situací**

ORP jsou odpovědné za řešení krizových situací v oblasti sociálních služeb, jako jsou náhlé změny v potřebách obyvatel nebo výpadky v poskytování klíčových služeb.

Působnost obcí s rozšířenou působností v oblasti sociálních služeb je tedy široká a zahrnuje jak strategické plánování, tak praktické zajišťování služeb, které reagují na potřeby obyvatel. Tato role je klíčová pro zajištění dostupnosti a kvality sociálních služeb na místní úrovni.

2.1 Organizace pečovatelské služby

Zjišťováním potřeb občanů, může obci vyjít jako nejvhodnější zajištění (terénní) pečovatelské služby. Je vhodné provést **měření potřebnosti pečovatelské služby**, tzn. zjistit, kolik občanů by danou službu využilo, a následně spočítat, kolik je pro zajištění daného počtu občanů potřeba pracovních úvazků.

Počet pečovatelských služeb (PS), které budou na daném území působit, se totiž odvíjí od tzv. úvazků (pracovníků v přímé práci s klienty). Tyto úvazky jsou přidělovány v rámci ORP a kraje, které se plánují se s předstihem, obvykle na jeden až dva roky dopředu. Tento plánovací proces umožňuje poskytovatelům sociálních služeb připravit žádosti o financování a zajistit dostatečný počet pečovatelského personálu. **Obce si na základě svých potřeb „objednávají“ služby**, což znamená, že pečovatelská služba často obsluhuje více obcí v okolí, aby byla kapacita efektivně využita. Jaké varianty má obec na výběr:

- a) Pokud je obec větší, může se rozhodnout zřídit **vlastní pečovatelskou službu**. V takovém případě musí zajistit nejen samotný provoz, ale také administrativní zázemí, řízení a financování, které může být hrazeno z příspěvků, vlastního rozpočtu nebo dotací.

- b) Menší obce si naopak většinou **objednávají služby u externích poskytovatelů**, např. neziskových organizací, příspěvkových či jiných organizací. V těchto případech je klíčové dojednat podmínky financování, zejména to, jak velkou část nákladů bude obec hradit a jakou kapacitu bude mít k dispozici.

2.2 Plánování zavedení pečovatelské služby

Pro plánování zavedení pečovatelské služby lze využít následující postup.

1. Analýza potřeb obce – Identifikace cílové skupiny

Prvním krokem při zavádění pečovatelské služby je **provedení podrobné analýzy potřeb obyvatel obce**. Tato analýza zahrnuje zjištění:

- Kolik seniorů (například osob nad 80+ let) žije v obci a jaké jsou jejich potřeby.
- Kolik osob má zdravotní postižení nebo omezenou soběstačnost, což může zahrnovat například osoby s chronickými onemocněními nebo pohybovými problémy.
- Kolik rodin pečuje o své blízké a potřebuje podporu, ať už formou praktické pomoci, poradenství nebo psychologické podpory.

2. Zjištění dostupných zdrojů

Dalším krokem je **zmapování dostupných zdrojů a možností**, které může obec využít pro zajištění pečovatelských služeb využít. Tento proces zahrnuje:

- Zjištění, zda v okolí již existují jiné pečovatelské služby, které by mohly být využity.
- Posouzení, zda má obec k dispozici vhodné prostory, např. pro kancelář pečovatelské služby nebo skladování kompenzačních pomůcek.
- Zjištění, zda je v obci dostupný kvalifikovaný personál, který by mohl službu vykonávat.
- Posouzení dopravních možností, např. dostupnosti obecních vozidel nebo veřejné dopravy, které by mohly být využity pro přepravu pečovatelů nebo klientů.

3. Rozhodnutí o podobě pečovatelské služby

V tomto kroku obec rozhoduje, zda si službu zajistí/zřídí sama, nebo si ji objedná u externího poskytovatele.

Tento proces plánování a zajišťování pečovatelských služeb je klíčový pro to, aby byla zajištěna dostupnost a kvalita péče pro všechny obyvatele, kteří ji potřebují. Sociální služby jsou tak důležitým nástrojem pro podporu kvality života seniorů, osob se zdravotním postižením a rodin, které pečují o své blízké. V konečném důsledku přispívají k posilování sociální soudržnosti a zajištění důstojného života pro všechny členy společnosti.

3 Financování sociálních služeb

Proces financování sociálních služeb je **velmi složitý a komplexní proces**, který zahrnuje více zdrojů a různorodé mechanismy přerozdělování finančních prostředků. Základním zdrojem financování sociálních služeb jsou **obecní, krajské a státní rozpočty**, které společně tvoří páteř podpory těchto služeb. Ze státního rozpočtu jsou každoročně alokovány prostředky, které jsou následně rozdělovány jednotlivým krajům, a ty je dále přerozdělují konkrétním poskytovatelům sociálních služeb, kteří jsou zařazeni v krajských sítích podporovaných sociálních služeb. Na tyto dotace jsou vyhlášené výzvy, na které se může poskytovatel přihlásit. A podat žádost. Dotace nejsou nárokové. Tento systém zajišťuje, aby byly **finanční zdroje dostupné tam, kde jsou nejvíce potřeba**, a umožňuje poskytovatelům pokračovat v jejich činnosti. Financování sociálních služeb však není závislé pouze na státním rozpočtu, ale je **vícezdrojové**, což znamená, že zahrnuje různé typy příjmů, jako jsou dotace, úhrady od klientů, neinvestiční příspěvek zřizovatele v případě, že se jedná o příspěvkovou organizaci obce nebo například dary od soukromých osob či firem.

V praxi tedy nejsou pečovatelské služby (PS) hrazeny výhradně státem, ale jejich **celkové náklady na poskytování pečovatelské služby jsou pokryty z několika různých zdrojů**. Mezi tyto zdroje patří:

- **Dotace od státu**

Tyto dotace jsou poskytovány prostřednictvím krajských dotačních programů (příp. přímo MPSV u nadregionálních poskytovatelů) a tvoří významnou část financování. Stát tak zajišťuje, aby byly základní potřeby sociálních služeb byly pokryty, a umožňuje poskytovatelům plánovat jejich činnost. Služba však musí být zařazena v krajské či celostátní/nadregionální síti sociálních služeb, tzn. musí být v souladu s krajskými střednědobými plány sociálních služeb/plánem rozvojem služeb MPSV pro dané období.

- **Úhrada klienta**

Úhrady klientů za konkrétní úkony péče, které využívají. Tyto platby mohou být částečně hrazeny z příspěvku na péči, který klienti obdrží od státu. Tento způsob financování zajišťuje, že jsou služby dostupné těm, kteří je skutečně potřebují, a zároveň přispívají k jejich udržitelnosti. Není možné vybírat částky vyšší, než stanovuje vyhláška č. 505/2006 Sb.

- **Dotace obce či obcí v regionu**

Obce, které mají zájem na zajištění dostupnosti a kvality sociálních služeb pro své obyvatele, často přispívají na jejich financování. Tento příspěvek může být klíčový zejména v menších obcích, kde je důležité zajistit, aby byly služby dostupné i v odlehlejších oblastech.

- **Dotace a granty**

Významnou možností financování je čerpání prostředků z různých dotačních titulů krajů, ministerstev nebo z evropských fondů. Tyto zdroje mohou být využity na rozvoj nových služeb, modernizaci stávajících zařízení nebo na speciální projekty zaměřené na zlepšení kvality péče. Zpravidla je nelze použít na běžný provoz sociální služby. V některých případech lze také čerpat prostředky od nadací a charitativních organizací, které podporují sociální služby.

- **Svazky obcí**

Možnost spolupráce nabízí příležitost k efektivnímu řešení společných problémů a realizaci projektů, které přinášejí prospěch všem zúčastněným obcím. Tato spolupráce může zahrnovat sdílení zdrojů, koordinaci aktivit nebo společné financování projektů, což vede k úsporám nákladů a lepší dostupnosti služeb pro obyvatele.

- **Dary a podpora od místních firem**

Na provoz pečovatelských služeb někdy přispívají místní firmy a podnikatelé někdy přispívají na provoz pečovatelských služeb formou darů nebo sponzorství. Tyto příspěvky mohou být využity na financování doplňkových aktivit, jako jsou volnočasové programy, aktivity nebo jiné projekty, které zlepšují kvalitu života klientů.

Celkově je tedy financování sociálních služeb založeno na **kombinaci veřejných zdrojů**

a soukromých zdrojů, mělo by zajišťovat jejich stabilitu a umožňovat poskytovatelům reagovat na měnící se potřeby klientů. Tento **vícezdrojový přístup zároveň podporuje spolupráci** mezi státem, obcemi, poskytovateli služeb, klienty a soukromým sektorem, což je klíčové pro udržitelnost a rozvoj sociálních služeb v České republice.

4 Jak může obec postupovat (modelový příklad)

Představme si modelovou obec s 1 000 obyvateli, která identifikovala, že přibližně pět obyvatel potřebuje pravidelnou pečovatelskou službu. Tato obec se rozhodne zajistit potřebnou péči pro své obyvatele a začne hledat vhodné řešení. Prvotním krokem je **spojení s ORP** (obec s rozšířenou působností), která v regionu koordinuje poskytovatele sociálních služeb.

ORP pomáhá obcím s vyhledáváním nejvhodnějšího poskytovatele, který by mohl zajistit potřebné služby. Pokud je v sousední obci nebo blízkém městě poskytovatel sociálních služeb, obec se s ním může domluvit na spolupráci.

Je však důležité si uvědomit, že sousední obec nemusí být vždy součástí stejného ORP, což může ovlivnit proces jednání a organizaci služby. Poskytovatel pečovatelské služby také nemusí mít aktuálně kapacitu na poskytování sociální služby, příp. proces navýšení kapacity služby může zabrat relativně dlouhý čas v horizontu několika měsíců až 1 roku.

Při nastavování spolupráce (za předpokladu, že poskytovatel pečovatelské služby má kapacitu pro přibrání dalších klientů do pečovatelské služby) je nutné dohodnout **klíčové aspekty poskytování pečovatelské služby**, které zahrnují:

a) Časový rozsah služeb

Klient a poskytovatel se musí dohodnout na tom, kdy/odkdy a v jakém rozsahu budou služby poskytovány.

b) Finanční příspěvek obce

Obec se podílí na financování pečovatelské služby, a proto je důležité stanovit jasný finanční příspěvek, který bude obec poskytovat. Tento příspěvek je zpravidla určen na pokrytí části nákladů spojených s provozem služby.

c) Nastavení organizace služby

Důležitým krokem je také nastavení organizačních pravidel. To zahrnuje například to, jak bude PS dojíždět k jednotlivým klientům, jak se budou evidovat nové žádosti o péči a jakým způsobem bude služba monitorována. Každý poskytovatel má svá vlastní pravidla, která je třeba zohlednit, a zároveň je nutné přizpůsobit organizaci konkrétním potřebám klientů.

d) Jasná pravidla pro klienty služby

Klienti musí být informováni o tom, jaké úkony jsou v rámci služby hrazeny a kolik je budou stát. Transparentní komunikace o cenách a dostupnosti služeb je klíčem ke spokojenosti klientů.

Tento model spolupráce umožňuje **efektivní sdílení kapacit pečovatelské služby mezi více obcemi** a předchází situacím, kdy by menší obec musela udržovat vlastní rozsáhlou strukturu sociálních služeb pouze pro několik obyvatel.

Pro představu uvádíme informace o průměrném platu/mzdě pracovníka v sociálních službách, což jsou klíčoví pracovníci v pečovatelské službě, kteří přímo poskytují péči v domácnostech klientů.

Průměrný plat pracovníka v sociálních službách se v roce 2024 se liší v závislosti na regionu, vzdělání a délce praxe. Hrubý měsíční plat zaměstnance ovlivňuje několik faktorů, a to především region, ve kterém pracuje, délka praxe, velikost organizace (resp. poskytovatele služby) a další. Průměrný plat pracovníka v sociálních službách je **35 000 Kč – 36 000 Kč měsíčně**⁴ (včetně všech příplatků, odměn atd.).

Je důležité poznamenat, že tyto údaje představují základní hrubý měsíční plat bez příplatků za práci přesčas, ve svátek, noční práci, za práci ve ztíženém pracovním prostředí a za práci o víkendu. Skutečný příjem pracovníka v sociálních službách tak může být vyšší v závislosti na konkrétních podmínkách a příplatcích.

Plat – peněžitě plnění za práci, které vyplácí zaměstnavatel zaměstnanci ve veřejném sektoru a státní správě.

Mzda – peněžitě plnění za práci, které vyplácí zaměstnavatel zaměstnanci v soukromém sektoru. Neziskové organizace spadají pod mzdy, každá organizace si tak může určit mzdu.

⁴ <https://data.mpsv.cz/web/data/vizualizace1?czlsco=5322&sfera=MZDOVA>
<https://data.mpsv.cz/web/data/vizualizace1?czlsco=5322&sfera=PLATOVA>

5 Rozsah a formy pečovatelské služby

Pečovatelská služba zahrnuje **pestrou škálu podpůrných činností, které jsou navrženy tak, aby pomohly lidem zvládat každodenní život** a zajistily jim důstojnost, komfort a nezbytnou podporu v jejich přirozeném prostředí. Tyto činnosti jsou poskytovány s ohledem na individuální potřeby každého uživatele, jsou určeny legislativou a to **§ 40 zákona č. 108/2006 Sb., o sociálních službách a zahrnují následující činnosti:**

- **Pomoc při zvládání běžných úkonů péče o vlastní osobu** jako je oblékání, svlékání, pomoc při přesunu na vozík, vstávání z postele, ukládání do postele a další úkony, které klientovi umožňují vést co nejvíce samostatný a komfortní život.
- **Pomoc při osobní hygieně nebo poskytnutí podmínek pro osobní hygienu**, což zahrnuje např. asistenci při mytí, česání, oblékání, holení, péči o nehty či další hygienické úkony, které jsou nezbytné pro zachování čistoty a zdraví klienta.
- **Zajištění stravy včetně přípravy jídla, jeho donášky či ohřevu obědů** zahrnuje také pomoc při krmení, pokud je to nutné, a zajištění vhodné a vyvážené stravy, která odpovídá zdravotním potřebám klienta.
- **Pomoc při chodu domácnosti** zahrnuje běžný úklid, praní a žehlení prádla, drobnou údržbu a další činnosti, jež pomáhají udržet domácnost v pořádku a čistotě. Tím je zajištěno, že klient může žít v prostředí, které je bezpečné a příjemné.
- **Doprovod k lékaři, na úřady, či na různé společenské akce a setkání.** Tato služba umožňuje klientům zůstat aktivními členy společnosti, udržovat sociální kontakty a řešit své záležitosti, i když by to jinak bylo obtížné nebo nemožné.
- **Pomoc při uplatňování práv, oprávněných zájmů a při obstarávání osobních záležitostí**, což zahrnuje např. asistenci při vyřizování administrativních úkolů, komunikaci s úřady či jinými institucemi a zajištění, že klient má přístup ke všem svým právům a možnostem.
- **Pomoc při zajištění bezpečí a možnosti setrvání v přirozeném sociálním prostředí**, což zahrnuje např. preventivní činnosti zaměřené na minimalizaci rizik, podporu při řešení krizových situací a zajištění toho, aby mohl klient co nejdéle setrvat ve svém domácím prostředí, kde se cítí nejlépe.

Forma poskytování služby je **terénní**, což znamená, že **pečovatelský personál dochází přímo do domácnosti klienta**, aby mohl poskytovat služby tam, kde jsou nejvíce zapotřebí. Tento přístup umožňuje individuální přizpůsobení služeb potřebám

klienta a zajišťuje, že je podpora poskytována v jeho přirozeném prostředí, což přispívá k jeho pohodě a spokojenosti.

Pečovatelská služba je **klíčovým prvkem podpory** pro osoby, které se ocitly v situaci, kdy potřebují pomoc druhých, a zároveň přispívá k **zachování jejich nezávislosti, důstojnosti a kvality života**.

6 Kontrola a hodnocení kvality (monitorování a vyhodnocování)

Pečovatelské služby hrají klíčovou roli v podpoře osob, které potřebují pomoc při zvládání každodenních činností. Tyto služby poskytují **nejen praktickou pomoc, ale také psychickou podporu**, která je pro klienty často nepostradatelná. Aby byla zajištěna vysoká úroveň péče, spokojenost klientů a efektivita poskytovaných služeb, je nezbytné **kvalitu těchto služeb pravidelně kontrolovat a hodnotit**. Tento proces zahrnuje několik klíčových aspektů, které zajišťují efektivitu, bezpečnost, profesionalitu a zároveň respektování lidské důstojnosti.

Naplňování standardů kvality

Prvním krokem ke kontrole kvality je **definování jasných standardů a kritérií, podle kterých budou služby hodnoceny**. Základní rámec je dán zákonem o sociálních službách a návaznou vyhláškou č. 505/2006 Sb. (příloha č. 2). Tyto standardy slouží jako měřítko pro hodnocení úspěšnosti poskytovaných služeb a zahrnují následující oblasti:⁵

- **Profesionalitu a kvalifikaci pečovatelů**
Pečovatelé by měli být odborně vyškoleni a měli by se průběžně vzdělávat, aby mohli poskytovat kvalitní péči odpovídající potřebám klientů.
- **Dodržování etických zásad a respektování důstojnosti klientů**
Každý klient by měl být vnímán jako jedinečná osobnost, jejíž práva a důstojnost jsou plně respektovány.
- **Dostupnost a flexibilitu služeb**
Pečovatelské služby by měli být snadno dostupné a přizpůsobené individuálním potřebám klientů, a to jak časově, tak obsahově.
- **Bezpečnostní opatření při poskytování péče**
Zajištění bezpečnosti klientů i pečovatelů je klíčové, a to jak z hlediska prevence úrazů, tak ochrany zdraví.
- **Kvalitu komunikace mezi pečovateli, klienty a jejich rodinami**
Nedílnou součástí kvalitní péče je důraz na otevřenou, empatickou a efektivní komunikaci.

Zpětná vazba od klientů

⁵ *Zákony pro lidi*. Online. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2006-505>. [cit. 2025-06-18].

Organizace by měla pravidelně sbírat a vyhodnocovat zpětnou vazbu a na jejím základě pak průběžně měnit a zkvalitňovat fungování celé služby.

Nejlepším zdrojem informací o kvalitě poskytovaných služeb jsou klienti a jejich rodiny. Jejich zpětná vazba je neocenitelná pro identifikaci silných stránek i oblastí, které je třeba zlepšit. Zpětnou vazbu od klientů je možné získávat například prostřednictvím:

- **Dotazníků spokojenosti**

Tyto dotazníky umožňují klientům zpravidla anonymně vyjádřit své názory a návrhy na zlepšení.

- **Osobních rozhovorů**

Přímá komunikace s klienty a jejich rodinami poskytuje hlubší vhled do jejich potřeb a očekávání.

- **Možnosti podávat stížnosti a návrhy na zlepšení**

Pro budování důvěry mezi klienty a organizací je klíčový transparentní a snadno dostupný systém pro podávání stížností a návrhů. Důležité také je, aby byly stížnosti brány jako podnět k dalšímu rozvoji a zkvalitnění služby, nikoliv jako problém.

Pravidelné hodnocení výsledků

Na základě shromážděných dat a zpětné vazby by měla **organizace pravidelně hodnotit výsledky své činnosti**. Tento proces může zahrnovat:

- **Porovnání dosažených výsledků s definovanými standardy**

To umožňuje organizaci zjistit, zda jsou její služby v souladu s očekáváním a požadavky.

- **Identifikaci silných stránek a oblastí pro zlepšení**

Pravidelné hodnocení pomáhá organizaci zaměřit se na oblasti, které vyžadují větší pozornost.

- **Stanovení konkrétních cílů pro další období**

Jasně definované cíle pomáhají organizaci plánovat a zlepšovat své služby.

Kontrola a hodnocení kvality pečovatelské služby je **nepřetržitý proces, který vyžaduje spolupráci všech zúčastněných stran** – od vedení organizace přes pečovatele až po klienty a jejich rodiny. Díky pravidelnému sledování, analýze a zlepšování kvality mohou pečovatelské služby poskytovat profesionální, bezpečnou a důstojnou péči, která odpovídá potřebám klientů a přispívá k jejich spokojenosti a pohodě. Tento přístup zároveň **posiluje důvěru klientů a jejich rodin v organizaci a zvyšuje její prestiž v oblasti sociálních služeb**.

Závěr

Zavedení pečovatelské služby v malé obci je velmi **komplexní a náročný proces, který vyžaduje pečlivé plánování a koordinaci mezi různými subjekty**. Klíčovým faktorem úspěchu je **efektivní spolupráce** mezi krajem, obcí, obcemi s rozšířenou působností (ORP), poskytovateli sociálních služeb a samotnými obyvateli, kteří tuto pomoc potřebují. Každý z těchto aktérů má svou důležitou roli, kterou je třeba harmonicky sladit, aby mohla být služba poskytována na vysoké úrovni a udržitelně.

Úspěch celého procesu spočívá v několika základních krocích:

1. Důkladné plánování

Je nezbytné detailně naplánovat všechny aspekty poskytování pečovatelské služby. To zahrnuje zejména otázku personálního zajištění, tedy kolik pracovníků bude potřeba, jaké úvazky budou mít, a také finanční plánování, které zohlední jak náklady na provoz, tak i zdroje financování.

2. Nastavení jasných pravidel financování

Financování je jedním z nejdůležitějších pilířů udržitelnosti pečovatelské služby. Je třeba přesně definovat podíl financování ze strany státu, obce i samotných klientů, aby bylo možné zajistit stabilní a dlouhodobě udržitelné financování služby.

3. Včasné zařazení obce do krajského plánu rozvoje sociálních služeb

Tento krok je klíčový pro získání dotační podpory, která může významně přispět k pokrytí nákladů na poskytování služeb. Bez tohoto zařazení by mohla být služba finančně neudržitelná.

4. Pravidelné monitorování a hodnocení kvality služeb

Kvalita poskytovaných služeb musí být neustále sledována a vyhodnocována. To zahrnuje sběr zpětné vazby od klientů, pravidelné vyhodnocování nákladů a také průběžné přizpůsobování služeb aktuálním potřebám obyvatel.

Kromě těchto klíčových bodů je důležité také zohlednit **specifika konkrétní obce a jejího okolí**. Každá obec má své unikátní potřeby a možnosti, které je třeba brát v úvahu při nastavování systému pečovatelských služeb.

Díky této metodice je možné vytvořit funkční, efektivní a dlouhodobě udržitelné poskytování pečovatelské služby. Tato služba nejenže významně usnadní život lidem v obtížné životní situaci, ale také posílí sociální soudržnost v obci a přispěje k celkovému zlepšení kvality života jejích obyvatel. Obec tím naplní svou důležitou úlohu v podpoře a zajištění sociálních služeb na svém území a stane se příkladem dobré praxe pro ostatní obce.

Zavedením pečovatelské služby se obec stává místem, kde si lidé mohou být jisti, že v případě potřeby získají potřebnou pomoc a podporu. Tím se nejen zvyšuje důvěra obyvatel v obecní správu, ale také se zlepšuje celkový pocit bezpečí a solidarity mezi obyvateli. Pečovatelská služba je tak nejen praktickým nástrojem pomoci, ale také důležitým prvkem budování silné a soudržné komunity.

Doporučená literatura

1. Kolektiv autorů, v čele s Lucií Bickovou, 2010. *Pečovatelská služba v České republice*. Tábor. ISBN 978-80-904668-0-7.
2. Kolektiv autorů, 2020. *Management a kvalita sociálních služeb*. Tábor. ISBN 978-80-88361-06-0.
3. Kolektiv autorů, 2023. *Jaké změny jsou nutné pro správní fungování terénních sociálních služeb v ČR*. Tábor. ISBN 978-80-88361-36-7.
4. Kolektiv autorů, v čele s Lucií Bickovou, 2011. *Individuální plánování v sociálních službách*. Tábor. ISBN 978-80-904668-1-4.

Užitečné odkazy

1. MPSV. Online. Dostupné z: <https://www.mpsv.cz/komunitni-planovani-vec-verejna-pruvodce->
2. *Příručka zastupitele*. Online. Dostupné z: <https://www.priruckazastupitele.cz/11-socialni-problematika-a-role-obce/>.
3. *Zákony pro lidi*. Online. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2006-108>
4. MPSV. Online. Dostupné z: <https://www.mpsv.cz/web/cz/registr-poskytovatel-sluzeb>. [cit. 2025-06-18].
5. *Zákony pro lidi*. Online. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2006-505>.
6. *Zákony pro lidi*. Online. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2006-505#cast2>
7. MPSV. Online. Dostupné z:
<https://data.mpsv.cz/web/data/vizualizace1?czlsco=5322&sfera=MZDOVA>
<https://data.mpsv.cz/web/data/vizualizace1?czlsco=5322&sfera=PLATOVA>
8. MPSV. Online. Dostupné z: <https://www.mpsv.cz/standardy-kvality-socialnich-sluzeb>. [cit. 2025-06-18].

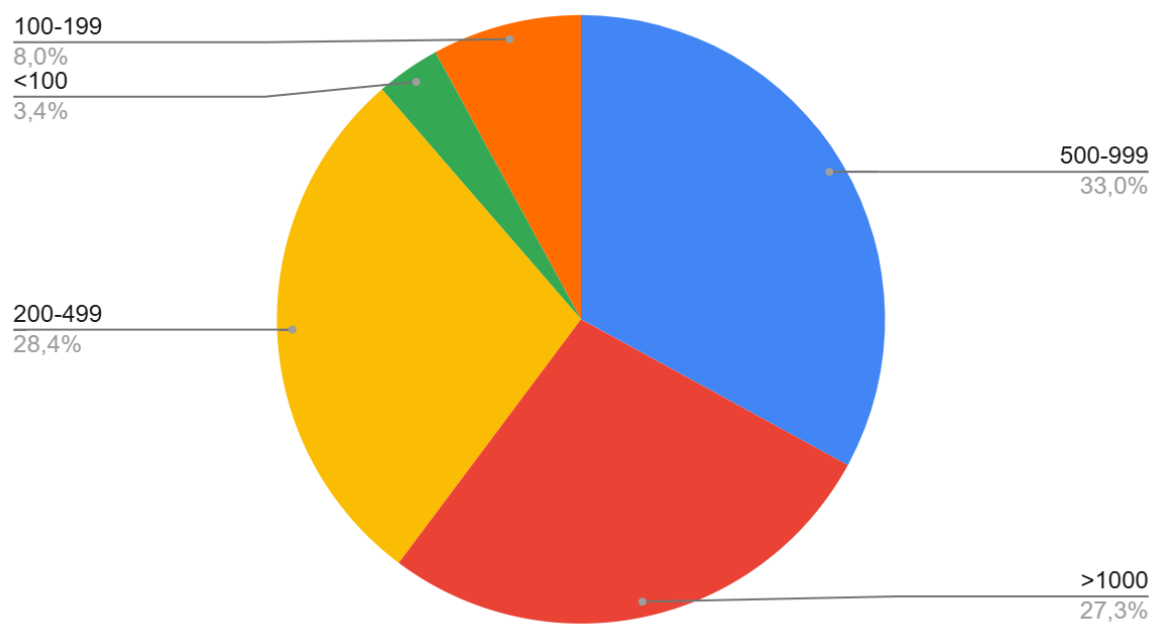
Praktický checklist pro obec

1. Zjistěte potřeby obyvatel (senioři, osoby se zdravotním postižením, rodiny pečující doma).
2. Kontaktujte ORP a zjistěte, jaké služby jsou v regionu dostupné.
3. Ověřte kapacitu stávajících poskytovatelů pečovatelské služby.
4. Rozhodněte se, zda obec zřídí vlastní službu, nebo využije externího poskytovatele.
5. Připravte finanční plán – náklady, zdroje financování, příspěvek obce.
6. Nastavte spolupráci s poskytovatelem a informujte občany.
7. Sledujte kvalitu služby a pravidelně vyhodnocujte spokojenost klientů.

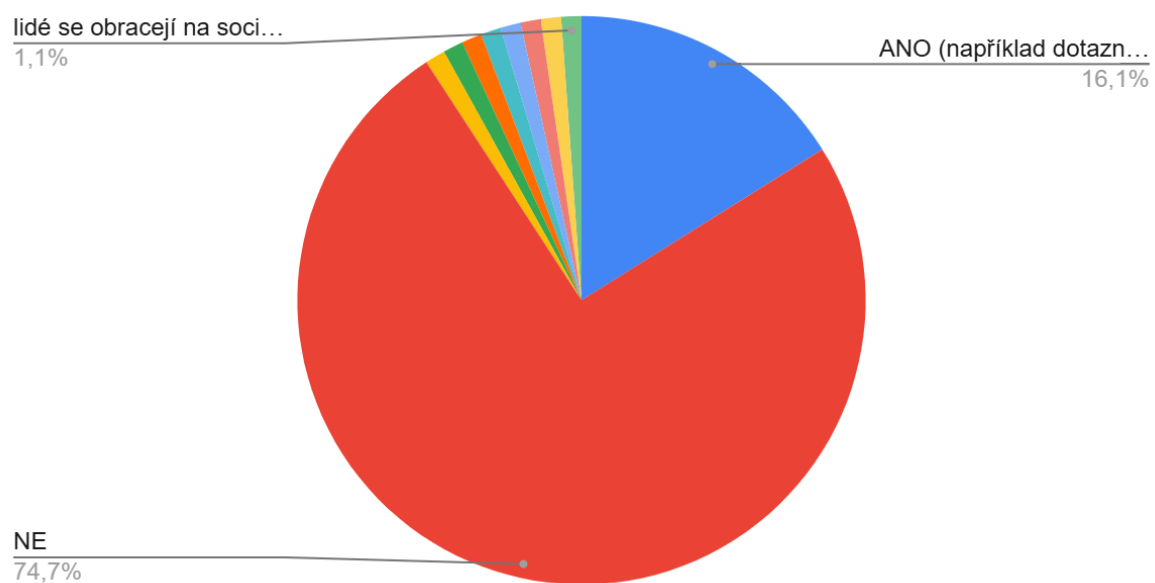
Příloha č. 1

Následující údaje prezentují vybraná data z realizovaného dotazníkového šetření, které proběhlo v období od 17. 2. do 17. 3. 2025 na území Jihomoravského kraje, a to v 266 obcích I. a II. typu.

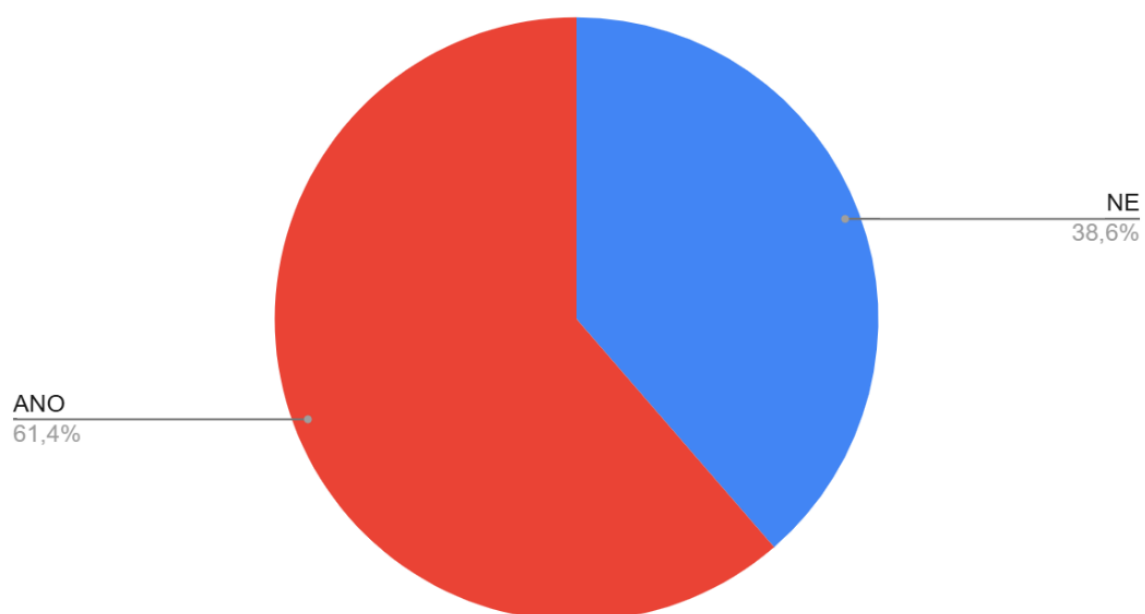
Velikost obce

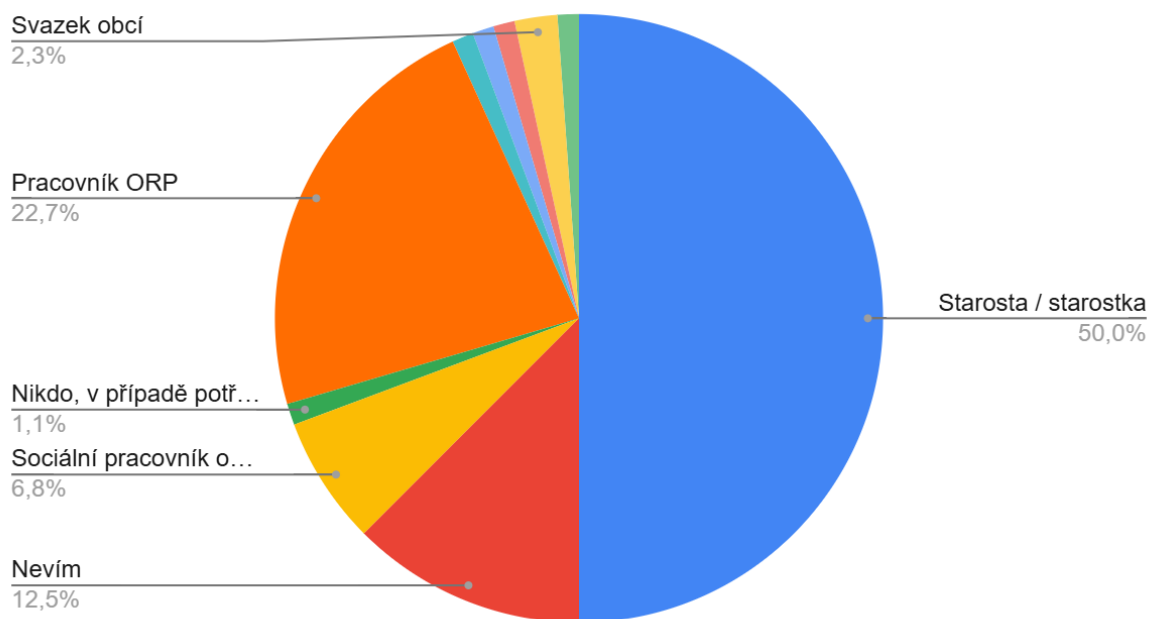
Mapování potřeb občanů

Obec komunikuje s příslušným ORP

Kdo plánuje sociální služby ve Vaší obci

Jaké informace obcím chybí v oblasti sociální péče.

- Co přesně poskytuje pečovatelská služba (druhy úkonů): cca 29 % odpovědí
- Legislativní pravidla: cca 21 % odpovědí
- Vyjasnění kompetencí: cca 14 % odpovědí
- Modely financování pečovatelské služby (dotace, granty, pooling, příklady dobré praxe): cca 21 % odpovědí
- Co to znamená pro rozpočet obce: cca 14 % odpovědí
- Jak a kdy sbírat data od občanů: cca 7 % odpovědí

Příloha č. 2

Vyhláška č. 505/2006 Sb. je prováděcí vyhláškou k zákonu č. 108/2006 Sb., o sociálních službách. Tato vyhláška v příloze č. 2 stanovuje obsah standardů kvality sociálních služeb.

1. Cíle a způsoby poskytování sociálních služeb

Kritérium
a) Poskytovatel má písemně definováno a zveřejněno poslání, cíle a zásady poskytované sociální služby a okruh osob, kterým je určena, a to v souladu se zákonem stanovenými základními zásadami poskytování sociálních služeb, druhem sociální služby a individuálně určenými potřebami osob, kterým je sociální služba poskytována; podle tohoto poslání, cílů a zásad poskytovatel postupuje;
b) Poskytovatel vytváří podmínky, aby osoby, kterým poskytuje sociální službu, mohly uplatňovat vlastní vůli při řešení své nepříznivé sociální situace;
c) Poskytovatel má písemně zpracovány pracovní postupy zaručující řádný průběh poskytování sociální služby a podle nich postupuje;
d) Poskytovatel vytváří a uplatňuje vnitřní pravidla pro ochranu osob před predsudky a negativním hodnocením, ke kterému by mohlo dojít v důsledku poskytování sociální služby.

2. Ochrana práv osob

Kritérium
a) Poskytovatel má písemně zpracována vnitřní pravidla pro předcházení situacím, v nichž by v souvislosti s poskytováním sociální služby mohlo dojít k porušení základních lidských práv a svobod osob, a pro postup, pokud k porušení těchto práv osob dojde; podle těchto pravidel poskytovatel postupuje;
b) Poskytovatel má písemně zpracována vnitřní pravidla, ve kterých vymezuje situace, kdy by mohlo dojít ke střetu jeho zájmů se zájmy osob, kterým poskytuje sociální službu, včetně pravidel pro řešení těchto situací; podle těchto pravidel poskytovatel postupuje;
c) Poskytovatel má písemně zpracována vnitřní pravidla pro přijímání darů; podle těchto pravidel poskytovatel postupuje.

3. Jednání se zájemcem o sociální službu

Kritérium
a) Poskytovatel má písemně zpracována vnitřní pravidla, podle kterých informuje zájemce o sociální službu srozumitelným způsobem o možnostech a podmínkách poskytování sociální služby; podle těchto pravidel poskytovatel postupuje;
b) Poskytovatel projednává se zájemcem o sociální službu jeho požadavky, očekávání a osobní cíle, které by vzhledem k jeho možnostem a schopnostem bylo možné realizovat prostřednictvím sociální služby;

c) Poskytovatel má písemně zpracována vnitřní pravidla pro postup při odmítnutí zájemce o sociální službu z důvodů stanovených zákonem; podle těchto pravidel poskytovatel postupuje.

4. Smlouva o poskytování sociální služby

Kritérium
a) Poskytovatel má písemně zpracována vnitřní pravidla pro uzavírání smlouvy o poskytování sociální služby s ohledem na druh poskytované sociální služby a okruh osob, kterým je určena; podle těchto pravidel poskytovatel postupuje;
b) Poskytovatel při uzavírání smlouvy o poskytování sociální služby postupuje tak, aby osoba rozuměla obsahu a účelu smlouvy;
c) Poskytovatel sjednává s osobou rozsah a průběh poskytování sociální služby s ohledem na osobní cíl závislý na možnostech, schopnostech a přání osoby;

5. Individuální plánování průběhu sociální služby

Kritérium
a) Poskytovatel má písemně zpracována vnitřní pravidla podle druhu a poslání sociální služby, kterými se řídí plánování a způsob přehodnocování procesu poskytování služby; podle těchto pravidel poskytovatel postupuje;
b) Poskytovatel plánuje společně s osobou průběh poskytování sociální služby s ohledem na osobní cíle a možnosti osoby;
c) Poskytovatel společně s osobou průběžně hodnotí, zda jsou naplňovány její osobní cíle;
d) Poskytovatel má pro postup podle písmene b) a c) pro každou osobu určeného zaměstnance;
e) Poskytovatel vytváří a uplatňuje systém získávání a předávání potřebných informací mezi zaměstnanci o průběhu poskytování sociální služby jednotlivým osobám;

Plnění kritérií uvedených v písmenech d) a e) se nehodnotí u poskytovatele, který je fyzickou osobou a nemá zaměstnance.

6. Dokumentace o poskytování sociální služby

Kritérium
a) Poskytovatel má písemně zpracována vnitřní pravidla pro zpracování, vedení a evidenci dokumentace o osobách, kterým je sociální služba poskytována, včetně pravidel pro nahlížení do dokumentace; podle těchto pravidel poskytovatel postupuje;
b) Poskytovatel vede anonymní evidenci jednotlivých osob v případech, kdy to vyžaduje charakter sociální služby nebo na žádost osoby;
c) Poskytovatel má stanovenou dobu pro uchování dokumentace o osobě po ukončení poskytování sociální služby.

7. Stížnosti na poskytování sociální služby

Kritérium

a) Poskytovatel informuje srozumitelnou formou osoby o možnosti podat stížnost, jakou formou stížnost podat, na koho je možno se obracet, kdo bude stížnost vyřizovat a jakým způsobem a o možnosti zmocnit k podání stížnosti jinou osobu; s těmito postupy jsou rovněž prokazatelně seznámeni zaměstnanci poskytovatele;
b) Poskytovatel informuje osoby o možnosti a podmínkách prověření vyřízení stížnosti ministerstvem, a to v případě nesouhlasu osoby s vyřízením stížnosti nebo v případě, kdy stížnost nebyla vyřízena ve stanovené lhůtě;
c) Poskytovatel informuje osoby o dalších možnostech podat stížnost na jeho zřizovatele, popřípadě zakladatele nebo na instituci sledující dodržování lidských práv a základních svobod osob, a to včetně jejich označení.

8. Návaznost poskytované sociální služby na další dostupné zdroje

Kritérium
a) Poskytovatel nenahrazuje běžně dostupné veřejné služby a vytváří příležitosti, aby osoba mohla takové služby využívat;
b) Poskytovatel zprostředkovává osobě služby jiných fyzických a právnických osob podle jejích individuálně určených potřeb;
c) Poskytovatel podporuje osoby v kontaktech a vztazích s přirozeným sociálním prostředím; v případě konfliktu osoby v těchto vztazích poskytovatel zachovává neutrální postoj.

9. Personální a organizační zajištění sociální služby

Kritérium
a) Poskytovatel má písemně stanovenou strukturu a počet pracovních míst, pracovní profily, kvalifikační požadavky a osobnostní předpoklady zaměstnanců uvedených v § 115 zákona o sociálních službách; organizační struktura a počty zaměstnanců jsou přiměřené druhu poskytované sociální služby, její kapacitě a počtu a potřebám osob, kterým je poskytována;
b) Poskytovatel má písemně zpracovanou vnitřní organizační strukturu, ve které jsou stanovena oprávnění a povinnosti jednotlivých zaměstnanců;
c) Poskytovatel má písemně zpracována vnitřní pravidla pro přijímání a zaškolování nových zaměstnanců a fyzických osob, které nejsou v pracovně právním vztahu s poskytovatelem; podle těchto pravidel poskytovatel postupuje;
d) Poskytovatel, pro kterého vykonávají činnost fyzické osoby, které nejsou s poskytovatelem v pracovně právním vztahu, má písemně zpracována vnitřní pravidla pro působení těchto osob při poskytování sociální služby; podle těchto pravidel poskytovatel postupuje.

Plnění kritérií uvedených v písmenech a) až d) se nehodnotí u poskytovatele, který je fyzickou osobou a nemá zaměstnance.

10. Profesionální rozvoj zaměstnanců

Kritérium
a) Poskytovatel má písemně zpracován postup pro pravidelné hodnocení zaměstnanců, který obsahuje zejména stanovení, vývoj a naplňování osobních

profesních cílů a potřeby další odborné kvalifikace; podle tohoto postupu poskytovatel postupuje;
b) Poskytovatel má písemně zpracován program dalšího vzdělávání zaměstnanců; podle tohoto programu poskytovatel postupuje;
c) Poskytovatel má písemně zpracován systém výměny informací mezi zaměstnanci o poskytované sociální službě; podle tohoto systému poskytovatel postupuje;
d) Poskytovatel má písemně zpracován systém finančního a morálního oceňování zaměstnanců; podle tohoto systému poskytovatel postupuje;
e) Poskytovatel zajišťuje pro zaměstnance, kteří vykonávají přímou práci s osobami, kterým je poskytována sociální služba, podporu nezávislého kvalifikovaného odborníka.

Plnění kritérií uvedených v písmenech c) a d) se nehodnotí u poskytovatele, který je fyzickou osobou a nemá zaměstnance; kritéria uvedená v písmenech a) a b) se na tohoto poskytovatele vztahují přiměřeně.

11. Místní a časová dostupnost poskytované sociální služby

Kritérium
Poskytovatel určuje místo a dobu poskytování sociální služby podle druhu sociální služby, okruhu osob, kterým je poskytována, a podle jejich potřeb.

12. Informovanost o poskytované sociální službě

Kritérium
Poskytovatel má zpracován soubor informací o poskytované sociální službě, a to ve formě srozumitelné okruhu osob, kterým je služba určena.

13. Prostředí a podmínky

Kritérium
a) Poskytovatel zajišťuje materiální, technické a hygienické podmínky přiměřené druhu poskytované sociální služby a její kapacitě, okruhu osob a individuálně určeným potřebám osob;
b) Poskytovatel poskytuje pobytové nebo ambulantní sociální služby v takovém prostředí, které je důstojné a odpovídá okruhu osob a jejich individuálně určeným potřebám.

Plnění kritéria uvedeného v písmenu b) se nehodnotí u poskytovatele, který neposkytuje sociální služby v zařízení sociálních služeb.

14. Nouzové a havarijní situace

Kritérium
a) Poskytovatel má písemně definovány nouzové a havarijní situace, které mohou nastat v souvislosti s poskytováním sociální služby, a postup při jejich řešení;
b) Poskytovatel prokazatelně seznámí zaměstnance a osoby, kterým poskytuje sociální službu, s postupem při nouzových a havarijních situacích a vytváří podmínky, aby zaměstnanci a osoby byli schopni stanovené postupy použít;

c) Poskytovatel vede dokumentaci o průběhu a řešení nouzových a havarijních situací.

Plnění kritéria uvedeného v písmenu b) se nehodnotí u poskytovatele, který je fyzickou osobou a nemá zaměstnance.

15. Zvyšování kvality sociální služby

Kritérium
a) Poskytovatel má písemně zpracovaná pravidla pro průběžné sledování a hodnocení souladu poskytování sociální služby se základními zásadami sociální služby stanovenými zákonem o sociálních službách a jím definovaným posláním, cíli a zásadami poskytované sociální služby a podle těchto pravidel postupuje; pravidla zahrnují obsah, metody, způsob a četnost průběžného sledování a hodnocení a postup poskytovatele podle kritérií uvedených v písmenech b) až d);
b) Poskytovatel průběžně sleduje a hodnotí, zda poskytování sociální služby vychází z individuálně určených potřeb a cílů osob, kterým poskytuje sociální službu;
c) Poskytovatel průběžně sleduje a hodnotí, zda vytváří podmínky pro zachování a rozvoj individuálních schopností a pro uplatnění vlastní vůle osob, kterým poskytuje sociální službu;
d) Poskytovatel průběžně sleduje a hodnotí soulad poskytování sociální služby se základní zásadou sociální služby zachovávat důstojnost a dodržovat lidská práva a základní svobody osob, kterým poskytuje sociální službu, včetně sledování a hodnocení rizik a možných pochybení poskytovatele, která vedou k porušování této zásady;
e) Poskytovatel využívá získané poznatky z průběžného sledování a hodnocení pro rozvoj a zvyšování kvality poskytované sociální služby;
f) Poskytovatel má písemně zpracována vnitřní pravidla pro zjišťování spokojenosti osob s poskytováním sociální služby; podle těchto pravidel poskytovatel postupuje;
g) Poskytovatel zapojuje do hodnocení poskytované sociální služby také zaměstnance a další zainteresované fyzické a právnické osoby;
h) Poskytovatel využívá stížnosti jako podnět pro rozvoj a zvyšování kvality sociální služby.

Příloha č. 3

O NÁS

S láskou pečujeme o ty, kteří to nejvíce potřebují

Generace Care z.ú.

IČ: 043 773 71

Sídlo: Šámalova 744/102, 615 00 Brno

Web: www.generacecare.cz

E-mail: reditel@generacecare.cz

Telefon: +420 773 750 537

Každý příběh má svůj začátek. Ten náš se zrodil v roce 2016 z hluboké touhy pomáhat druhým a přesvědčení, že každý člověk si zaslouží důstojný a kvalitní život, bez ohledu na věk, zdravotní stav nebo životní situaci. Naším posláním je být oporou těm, kteří to nejvíce potřebují, a stát se mostem mezi generacemi, který spojuje rodiny a pomáhá jim zvládat náročné životní situace.

Co děláme:

Poskytujeme pečovatelské služby zaměřené na občany se sníženou soběstačností.

Provozujeme půjčovnu kompenzačních pomůcek, která usnadňuje každodenní život našim klientům.

Nabízíme potravinovou a materiální pomoc pro lidi v nouzi, abychom podpořili naši komunitu.

Vzděláváme a podporujeme pečující skrze poradenské a výcvikové centrum pro pečující.

Spolupracujeme s rodinami, obcemi a dalšími organizacemi na zlepšení kvality života.

Naše péče je založena na empatii, profesionalitě a respektu k individuálním potřebám každého klienta. Snažíme se, aby naši klienti mohli žít co nejdéle ve svém přirozeném prostředí, zachovávali své sociální vazby a vyhnuli se institucionální péči.

Podpořte nás:

Velice si vážíme jakékoli pomoci, díky které můžeme rozvíjet naše služby a pomáhat těm, kteří to nejvíce potřebují.

Vaše dary nám umožní pokračovat v naší misi a zlepšovat kvalitu života lidí v naší komunitě.

Číslo účtu pro dary:

5559692389/0800 (Česká spořitelna, a.s.) do poznámky stačí napsat dar, a poslat email s žádostí o vystavení darovací smlouvy či potvrzení o poskytnutí daru.

Děkujeme, že jste s námi na této cestě.

Společně můžeme měnit životy k lepšímu.

